

● ZA VEČ HRANE

Žito se povezuje z jugoslovanskimi partnerji

Predstavnik živilskega kombinata Žito, Ljubljana, ki je glavni oskrbovalec ljubljane okolice in drugih slovenskih občin s proizvodi mlinarske industrije, so 5. junija podpisali s hrvaškimi predstavniki Poljoprivredno-prehrambenega kombinata iz Kutjeva v Slavoniji samoupravni sporazum o združevanju sredstev in o skupnem vlaganju za razširitev in urejanje zemljišč za pridelavo koruze, pšenice in drugih žitaric. Žitov delež pri sovlaganju znaša 75.000.000 din. S tem sporazumom si je Žito zagotovilo surovine za oskrbovanje svojih mlinov z žitaricami. Le-teh potrebujejo letno 72.000 ton. PPK Kutjevo se je obvezal, da bo vložena sredstva vrnil po 15 letih, leta 1985 pa bo dobilo Žito prvi pridelek žitaric s 1000 hektarjev usposobljene zemlje, ki je po sporazumu v tem obdobju namenjen Žitovim kašćam, bolje — silosom.

Letos pa bo Žito dobilo 5000 ton pšenice in 7000 ton koruze, kar oboje melje vrhniški mlin — redvsem za potrebe slovenske pivovarske industrije.

SOVLAGANJA — VELIKE NALOGE

Žito je od decembra 1982, ko je sklenilo z ABC Pomurko samoupravni sporazum o sovlaganju v melioracije za izboljšavo zemljišč za gojenje pšenice in vložilo 26.180.000 dinarjev pa do začetka letošnjega junija sklenilo še tri take sporazume. Z njimi se je zavezalo, da bo vložilo skupno 209.350.000 din v Prekmurju, Novi Gradski in Kutjevem. Ta sredstva, ki jih proizvajalci pšenice zahtevajo kot neobhoden pogoj, da pšenico sploh izročijo živilsko-predelovalni industriji, pa mora ŽK Žito dobiti od banke. Dolgoročne kredite je treba odplačevati po 25,5-odstotni obrestni meri.

Že pred petimi leti je vlagalo Žito velika sredstva za gradnjo silosov v Vojvodini, da bi si zagotovilo potrebne osnovne surovine. Lani in leto poprej pa so z oskrbo nastopile težave, saj je boj za devize dobival vse ostrejši obliko in so proizvajalci poleg sovlaganja in zajamčene pšenice zahtevali pri vsaki toni pšenice še devizni delež.

Gradnja velike mlinarske industrije v žitnorodnih območjih pa je narekovala večjo naslonitev na domače, slovenske proizvajalce. Na velikih obdelovalnih površinah Prekmurja, Ptujkega in Dravskega polja se že dolga leta povezujejo zadruga in zasebni pridelovalci žit. Živilski kombinat Žito pa je moral na tem področju zadnji dve leti zaorati ledino in začeti s sistematičnim pridobivanjem slovenskega kmeta za pridelek pšenice. Ker pa je ta slovenski kmet večinoma živinorejec, zlasti na Gorenjskem, kjer ni dovolj polj za žitarice, so se kmetje z zadrugami obvezali, da bodo pridelovali dogovorjeno količino žitaric le, če bodo v zameno dobili koruzo. Tudi to koruzo dobiva ŽK Žito iz žitnorodnih predelov Jugoslavije.

V zadnjem času pa je postala koruza strateški proizvod, ki mu raste cena. Kmetije je nočejo prodajati po uradno dogovorjeni ceni, živilsko-predelovalna industrija pa je ne more dati svojim pogodbenim kooperantom, ki jo rabijo za pisanje živine. S preprodajo koruze so se pričele v Vojvodini pečati tudi neživilske veje industrije (celo elektroindustrija!), ki ne morejo drugače dobiti deviz za prepotrebni reprodukcijski material.

Zadragam in zasebnim proizvajalcem je treba za dobavljeno pšenico dati koruzo, delno denar, saj so pretežno živinorejci in bi sicer s pšenico pitali živino.

V »Žitu«

V okviru sodelovanja delovnih kolektivov iz naše KS s šolo smo obiskali Žito. Pred vzhodom nas je čakal vodnik in odšli smo v pekarno. Tam smo videli, kako peki naredijo testo za kruh, kako ga oblikujejo v štruce in hlebce, kako kruh vzhaja in kako se peče. Izvedeli smo, da speče peč, ki je dolga 27 in široka 3 m, v eni uri 1700 kg kruha ali 12.000 žemelj. Pečejo 33 vrst kruha (dnevnega in trajnega). Na koncu je vsak dobil kifciček ali makovko.

Potem smo odšli še v Šumi. Tam smo videli na tisoč bombonov. V skladišču nam je vodnik razdelil bonbone. Vsak je dobil dve vrečki. Dnevno naredijo 30 ton bonbonov 54 različnih vrst. Ko nam je vodnik o bonbonih in sladkih rečeh vse povedal, smo se zahvalili za vse, kar smo slišali oziroma videli in seveda tudi za bonbone, potem pa smo se vrnili v šolo.

Takih obiskov bi želeli še več, saj se tako veliko naučimo, kasneje pa se bomo lažje odločili za poklic.

Učenci 3. c
OŠ Jože Moškrč

Kakšen pa je boj za koruzo, ve vsak, ki ima doma vsaj kokoši. Lanska zajamčena cena 17 din se je letos povzpela na tržišču že do 27 din za kilogram!

Ceje kruha so se od vseh izdelkov v industriji neznatno povečale, medtem ko so npr. v čevljarški industriji, gradbeništvu in v beli tehniki, elektriki, mazutu, lesni industriji in drugod porasle do vrtočavih višin.

Pod istimi pogoji kot pšenico pa je treba plačevati tudi kakao, olje, sladkor, margarino in druge dodatke — tudi uvožene, ker naših ni — za ostale veje dejavnosti tega 2400-članskega kolektiva z dvanajstimi temeljnimi organizacijami. Zgodilo se je, da so za daljše obdobje obstali mlini, ker ni bilo pšenice za mletje, nekaj dni ni obratovala tovarna bombonov Šumi, edina slovenska tovarna čokolade Gorenjka pa je dobila iz tujine stare stroje za proizvodnjo, ker za nove ni bilo denarja...

Žito oskrbuje s pekarskimi izdelki in z vsemi vrstami mok 26 slovenskih občin, zlasti Ljubljano z okolico, s svojimi izdelki pa tudi ves jugoslovanski prostor. Zlasti je pereča oskrba 17 Žitovih pekar — od Tržiča, Lesc, Kranja, Kamnika, Ljubljane, do Trbovelj, Kočevja, Krškega, Novega mesta... ker kvaliteta prispele moke niha.

Da dobijo ljudje teh krajev

svajakdanji kruh, je neizbežna tako rekoč vsakodnevna bitka za surovine in dobro je, če vemo, da je do dišečega vsakodnevnega hlebca trda pot.

Deset, petnajst let prepozno smo začeli bitko za več hrane! Mnogo je zdomcev, ki so zbežali z zemlje, še več je primestnih naselij kjer so se nastanili nekdanji kmečki prebivalci in se — pomoščanili.

Te dni potekajo v Žitu priprave za odkup v Sloveniji predelane pšenice, ki jo bo po pogodbah le 10.000 do 58.000 ton, kolikor je v Žitu letno rabijo za svoje potrebe, kar pa je le del od 72.000 ton žitaric, ki v letu dni napolnijo Žitove kašće.

Živilsko-predelovalna industrija v Sloveniji je torej na pragu novega obdobja. Kmetu daje seme, umetna gnojila, skrbi za rezervne dele strojev ob žetvi, tvega z njim točo in sušo, dobro in slabo letino. Daleč so že časi, ko smo dobivali z jugoslovanskih žitnic suho, prvovrstno zrnje po nizkih cenah. Veliki žitnorodni predeli so si z našo pomočjo zgradili svojo mlinosko industrijo in devizne zahteve obvladujejo tržišče.

Slovenski živilci, zlasti mlinarska industrija (Intes v Mariboru, Mlinotest v Ajdovščini in Žito v Ljubljani) pa so na pragu medsebojnega povezovanja. Posamezne regije so za pridelavo več

● TZO DOBRUNJE SKLENILA 130 POGODB ZA ŽITO

Spomladanska setev in ukrepi

KZ Ljubljana, TZO Dobrunje je za leto 1984 sklenila s kooperanti 130 pogodb za pšenico na skupni površini 69 ha. Ob spomladanskem pregledu posevkov pšenice je bilo ugotovljeno, da okoli 35 % pšenice ni prezimilo zaradi neugodnih vremenskih razmer in poplav. Posevki niso prezimili v glavnem na peščenih plitvih tleh in na površinah, ki so bile zgodaj posejane. Sicer pa so bili pri jesenski setvi podvzeti vsi agrotehnični ukrepi.

Kot sanacijski ukrep na prizadetih površinah je bila izvedena spomladanska setev jarega ječmena, ovsa in koruze (za zrnje ali silažo). V te namene so bila nabavljena ustrezna semena, gnojila in zaščitna sredstva. Tudi na preostalih površinah bo pridelek verjetno nižji od predvidenega. Za spomladansko oskrbo posevkov oziroma pšenice so bila preskrbljena kemična zaščitna sredstva, slabša pa je bila preskrba s KANOM za dognojevanje, zato vsi posevki niso v zadostni meri oskrbljeni z dušikom.

Kako pa je s planom žetve in odkupa pšenice?

Za žetev pšenice na področju TZO Dobrunje je na razpolago kombajn (last TZO), za hriboviti predel pa 8 kosilnic BCS z žetvenimi napravami. Odkup bo potekal v času žetve vsak dan od 10. do 20. ure na odkupnih mestih Dobrunje — zadrugi dom, Dolso — zadrugi dom, Besnica — skladišče reprodukcijekega materiala, neposredno iz kombajna na sedežu Žita — Ljubljana. Za odkup pšenice sta odgovorna pospeševalca TZO Dobrunje Darja Žagar in Franci Zalokar. Za zamenjavo pogodbenih količin pšenice s koruzo smo v začetku junija dobili 30 ton koruze. Zaradi pomanjkanja živilske krme smo zamenjavo pšenice — koruzo že začeli izvajati.

hrane še premalo povezane, zlasti pri spodbujanju kmetov. Pri nabavi surovin v večjih količinah pa bodo morali veliki predelovalci nastopati skupaj in doseči

enotne nabavne cene ob nakupu pšenice, sladkorne repe in drugih osnovnih surovin — brez dinarskega ali deviznega izsiljevanja. IVAN CIMERMAN

Širše odprimo vrata inovatorstvu

Štirinajstega junija je imel centralni komite ZK Slovenije problematiko o inovacijah in inovatorstvu. Konferenca je imela širok odmev in je izvenela tudi kot spodbuda za obravnavanje inventivne dejavnosti v CK ZK Jugoslavije, saj gre za nadaljnji razvoj celotne Jugoslavije.

Med pripravi na problemsko konferenco CK ZK Slovenije so se širše po republiki odvijale številne aktivnosti. Ena od njih je bila tudi v Papirnici Vevče na temo: Problematika množične inventivne dejavnosti v združenem delu s poudarkom na vrednotenju in nagrajevanju množične inventivne dejavnosti v združenem delu. Tematsko razpravo je organizirala komisija za inventivno dejavnost pri občinskem svetu zveze sindikatov skupaj s konferenco osnovnih organizacij sindikata Papirnice Vevče.

Namen razprave je bil izmenjava izkušenj pri urejanju problematike množične inventivne dejavnosti v združenem delu, posebno še glede vrednotenja in nagrajevanja inventivne dejavnosti.

Na podlagi razprav je delovna skupina pripravila stališča in zaključke, ki jih objavljamo v celoti.

1. Usmerjeno izobraževanje bi moralo že med šolanjem posvetiti vso pozornost tudi razvijanju takih delovnih navad mladine, ki bi jih spodbujale k samostojni kreativnosti pri njihovem praktičnem delu kot osnovi priprave za poklicne naloge v združenem delu. Ob tem večja še posebno izpostaviti pomen obveznega praktičnega dela dijakov in študentov v združenem delu, ki bi moralo biti strokovno kar najučinkovitejše.

2. Med šolskimi ustanovami, raziskovalnimi inštituti in združenim delom je še vedno premajhna povezava tako glede sodelovanja kot izmenjave izkušenj in uporabni del ter predlogov za združeno delo. Ta situacija pa se v zadnjem času izboljšuje.

3. Centralni tehnični knjižnici in podobnim ustanovam, ki so vir strokovne literature, bi morali kljub uvoznim težavam omogočiti nabavo in razpolaganje z večjim fondom literature z vseh strokovnih področij.

4. Združeno delo pričakuje od samoupravnih sporazumov dejavnosti, da bodo razdelili in konkretizirali področje množične inventivne dejavnosti; tako bi imeli enotno metodologijo pri izdelavi internih samoupravnih splošnih aktov o inventivni dejavnosti.

Kljub večletnemu prizadevanju v nekaterih ozidih še nimajo samoupravnih splošnih aktov in pravilnikov, ki bi precizirali to področje; kjer pa jih imajo, jih večkrat ne izvajajo v praksi.

Zlasti niso urejena naslednja področja in vzroki:

— postopek za sprejem obvestila avtorja inovacije ali tehnične izboljšave

— postopek ugotavljanja obstoja le-te in možnosti za njeno uporabo

— osnove in merila za ugotavljanje prispevka k povečanju dohodka

— načini in pogoji, po katerih se določa in izplača posebno plačilo za ustvarjeno inovacijo ali tehnično izboljšavo

— določitev moralnih pravic inovatorjev ter postopki za varstvo pravic oziroma reševanje spornih razmerij v zvezi z uveljavljanjem teh pravic.

Ti postopki so vse prevečkrat zapleteni in zato tudi dolgotrajni, kar zavira večje število realiziranih inovacij in tehničnih izboljšav.

Tisti, ki realizirajo inovacijo

ali tehnično izboljšavo, bi morali biti sodelujoči pri izplačilu posebne nagrade.

5. Plani v ozidih morajo vsebovati področje načrtovane množične inventivne dejavnosti v obravnavanem obdobju.

V zaključne račune je potrebno vnesti finančni učinek inovacij in ga namensko razporejati.

Premalo so delavci tudi informirani o tako ustvarjenem dohodu.

● 27. junij — dan samoupravljalcev

Ob dnevu samoupravljalcev podeli mestni svet zveze sindikatov vsako leto nagrade in priznanja posameznikom in delovnim organizacijam za vidnejše aktivnosti na področju samoupravljanja.

Letos prejmejo samoupravljalci iz naše občine eno nagrado in dve priznanji. Čestitamo!

Nagrado samoupravljalcev mesta Ljubljana prejme v letu 1984 iz naše občine Zvonka Černetič — Izolirka — DSSS. Priznanji samoupravljalcev mesta Ljubljana pa prejmeta iz naše občine Maruša Škrjanc — VVO Oton Župancič in Đuro Ličanin — Gradis — Ljubljana okolica.

Zvonka Černetič

Maruša Škrjanc

Đuro Ličanin

● Dežurná lista veterinarjev za julij — avgust 1984

Popoldansko dežurstvo od 14. do 21. ure (razen nedelj in praznikov)

Od 30. junija do 7. julija Andrej Oberstar, tel. 647-127

Od 7.—14. julija Zvone Cigoj, tel. 344-307

Od 14.—21. julija Jože Štrus, tel. 772-402

Od 21.—28. julija Zvone Cigoj

Od 28. julija — 4. avgusta Andrej Oberstar

Od 4.—11. avgusta Janez Zajc, tel. 483-311

Od 11.—18. avgusta Andrej Oberstar

Od 18.—25. avgusta Janez Zajc

Od 25. avg.—1. sept. Zvone Cigoj.

Nočno dežurstvo od 21. do 7. ure — opravljajo po istem razporedu dni Andrej Oberstar, Bogdan Jerše, tel. 262-076, France Briški, tel. 570-043, Jože Tomšič, tel. 59-494, Bogdan Jerše, Janez Zajc, France Špenko, tel. 627-198, Jože Tomšič in Zvone Cigoj.

Celodnevno in nočno dežurstvo ob nedeljah in praznikih opravlja veterinar, ki je v občini dežuren v delovnih dneh popoldne.

Veterinarski zavod Ljubljana
Ljubljana-Polje
Oddelek za zdravstveno varstvo živali

● TISKOVNA KONFERENCA — TODA O ČEM?

Neustrezno poročanje novinarjev

Mestni komite za preskrbo, trgovino, gostinstvo in turizem je 7. junija sklical tiskovno konferenco, na kateri naj bi novinarje seznanili s polletnim poslovnim časom trgovskih, gostinskih in drugih turističnih lokalov v nekaterih predelih našega mesta. No, pa se je zgodilo, da smo bolj malo slišali o tem, kar je obljubljalo vabilo, zato pa so nas natančneje poučili o težavah, ki pestijo gostince in so krive, da njihovo delo ni takšno, kot bi moralo biti.

Tako smo novinarji, ki smo se udeležili tega sestanka v nekoliko manjšem številu, kot je pričakoval sklicatelj, slišali, da imajo gostinci težave s kadri, z nizkimi in nestimulativnimi osebnimi dohodki, s prevozi z dela domov v nočnih urah, z delom v nočnih urah nasploh, tudi z delom ob sobotah in nedeljah (saj bi tudi kuharji in natakarji, tako kot večina ljudi, takrat radi počivali), zasebne gostince pa tlačil k tlom predvsem neustrezna davčna politika.

V nadaljevanju tiskovne konference so predstavniki medobčinske gospodarske zbornice in še nekateri drugi, med navzočimi sta bila tudi direktorja gostinskih lokalov Rotovž in Vitez, osteli novinarji zaradi neustreznega poročanja o tej veji našega gospodarstva in turizma. Zlasti sta bila pograjana Delo in Radio Ljubljana, medtem ko je bil Dnevnik pohvaljen, ker piše objektivno. Novinarji menda slabo pišemo in govorimo o gostinstvu in gostincih v Ljubljani, to pa zato, ker ne poznamo njihovega dela, ne zanimamo se za razmere, v katerih ga opravljajo, s svojimi neohrabrujočim pisanjem celo mlade odvrčamo od tega poklica. Kot najbolj

krivičen prikaz gostinstva v Ljubljani je bila navedena popoldanska oddaja na drugem programu ljubljanskega radia prvo soboto v juniju, ki je očito sklicateljem tega sestanka služila kot direktni povod za tiskovno konferenco. Kajti rečeno nam je bilo, da bomo ob priložnosti to oddajo skupaj poslušali in tako presodili, kaj je bilo v njej prav povedanega in kaj ne.

Sicer pa je treba ob rob tiskovni konferenci dodati še tole: Delo, Dnevnik, radio, televizija in morda še kdo drug, so bili o novem poslovnem času obveščeni že prej, medtem ko so na občinska glasila-tistikrat pozabili. Vendar mi je boljše obveščena tovarišica, ki je sedela poleg mene, povedala, da gre pravzaprav za to, da so od 1. junija dalje trgovine v Čopovi in Nazorjevi ulici ter na Mestnem trgu odprte od devetih zjutraj do devetih zvečer. Resnici na ljubo pa je treba še povedati, da so nam tudi tokrat dali še nekaj pisnega gradiva, ki pa se je nanašalo na poslovni čas gostinskih lokalov v družbenem sektorju in predlog spremembe odloka o poslovnem času muzejev, o čemer pa bi bilo zdaj, kot so dejali, še prezgodaj pisati, saj je do njegove uresničitve še daleč.

Direktor Rotovža je ob koncu konference dejal, da je razburjen. Novinarji nismo bili nič razburjeni, čeprav smo bili ves čas tako rekoč na zatožni klopi. Jezen ni bil niti novinar Tanjuga, ki se je oglašil k besedi in dejal, da naši natakarji ne zhaajo tako ponuditi jedi in pijače, da bi zadisala gostom, dobil pa je približno takle odgovor: »Ali vi lahko presodite, da to ne znajo? Ste študirali gostinstvo?«

D. J.